

KARTA PRACY

Sztuka nowoczesna – fowiści, ekspresjonizm, kubiści i futuryści

Cel: Na dzisiejszej lekcji poznasz nowe kierunki sztuki nowoczesnej, zapoznasz się z ich przedstawicielami i ich dziełami, doświadczysz ekspresji twórczej wykonując własną pracę plastyczną.

Karta powstała w oparciu o podręcznik wyd. Nowa Era „Do dzieła”.

1. Zapoznaj się z przedstawionymi poniżej epokami w sztuce. Wpisz, jaki okres dziejów przypada na sztukę nowoczesną:

Sztuka nowoczesna – ..... Okres ten charakteryzuje się tym, że .....

1 Sztuka prehistoryczna (od pojawienia się człowieka do ok. 4000 lat p.n.e.) – początki twórczości

- malowidła i płaskorzeźby w jaskiniach oraz figurki
- budowle z kamiennych bloków
- zdobienie przedmiotów codziennego użytku

Malowidło jaskiniowe w Lascaux [lasko] we Francji (fragment)

2 Sztuka średniowieczna (V–XV w.) – sztuka ku chwale Boga

- czasy powstawania państw i kształtowania się kultury europejskiej
- rozwój miast i handlu, rozkwit kultury dworskiej
- sztuka symbolicznie przekazująca prawdy wiary

Malowidło ścienne w opactwie we Francji (fragment)

3 Sztuka nowoczesna (II poł XIX w. – 1939 r.) – w poszukiwaniu nowych dróg sztuki

- rewolucja przemysłowa, powstania narodowe, strajki, upadanie i powstawanie państw, I wojna światowa
- rewolucja w sztuce – zerwanie z tradycją i ideą piękna, odkrywanie nowych technik oraz sposobów wyrazu
- przełom abstrakcyjny – sztuka niezależna od rzeczywistości, oparta na formie

Piet Mondrian, Kompozycja A (fragment)

4 Sztuka starożytna (ok. 4000 lat p.n.e. – V w. n.e.) – źródło sztuki europejskiej

- ukształtowanie reguł sztuki – naśladownictwa rzeczywistości, poruszania i pouczania widza oraz ukazywania piękna
- wzorce budowy obowiązujące do XIX w.

Popiersie z czasów Cesarstwa Rzymskiego

5 Sztuka nowożytna (XV–XIX w.) – odkrycie antyku i utrwalenie zasad twórczości

- zmiany w postrzeganiu świata, reformy Kościoła, rozwój nauki i wielkie odkrycia geograficzne
- człowiek w centrum rozważań filozoficznych i naukowych
- antyczne wzorce uznane za najdoskonalsze

Sandro Botticelli, Narodziny Wenus (fragment)

6 Sztuka współczesna (od 1945 r.) – wolność artystów i różnorodność sztuki

- odbudowa po II wojnie światowej, kryzys wartości, odkrycia naukowe i techniczne, upowszechnienie nowych mediów
- swoboda działań twórczych, przekraczanie reguł i korzystanie z tradycji, łączenie dziedzin sztuki
- nietypowe narzędzia i tworzywa

Wystawa w Burlington Gardens Gallery w Londynie

Fowizm – działał we Francji. W ich dziełach przykuwają niezwykle kontrasty kolorystyczne – jaskrawe, intensywne barwy. Malowane kształty są uproszczone, powyginane, płaskie. Dynamiczne linie nadają pracom dużą siłę wyrazu. Fowiści odrzucili zasady kompozycji, perspektywy i światłocienia.

Fowizm – Henri Matisse [czyt.: anri matis], *Harmonia w czerwieni*, farby olejne na płótnie, 1909 r.

Ekspresjonizm – rozwinął się w Niemczech. Artyści tego kierunku przedstawiali tematy wynikające z wewnętrznych odczuć i refleksji. Do wyrażenia emocji ekspresjoniści używali w swoich dziełach prostych kształtów, grubych konturów i kontrastowych barw.

Ekspresjonizm – Oskar Kokoschka [czyt.: kokoszka], plakat do przedstawienia *Morderstwo, nadzieja kobiet*, litografia, 1909 r.

Kubiści działali we Francji. Znakiem rozpoznawczym ich twórczości było ukazywanie przedmiotów jako układów geometrycznych kształtów, wzajemnie nakładających się na siebie. Artyści tego nurtu jako pierwsi zaczęli wykorzystywać w sztuce przedmioty codziennego użytku – skrawki tapet, gazet, opakowań.

Kubizm – Pablo Picasso [czyt.: pikasso], *Panny z Awinionu*, farby olejne na płótnie, 1907 r.

Futuryści tworzyli we Włoszech. Fascynowało ich szybkie tempo życia miasta, przemiany społeczne, postęp cywilizacyjny i maszyny. Ten ruch i dynamizm chcieli pokazać w swoich dziełach. Dlatego też przedstawiali obiekty w seriach powtórzeń, tak jakby w kolejnych fazach ruchu. Nadawało to ich pracom niemal abstrakcyjny charakter.

Futuryzm – Umberto Boccioni [czyt.: boczonni], *Jedyna forma kontynuacji w przestrzeni*, brąz, 1910 r.

ZADANIA:

2. Wybierz odpowiadający Tobie poznany nurt w sztuce nowoczesnej. Wykonaj pracę plastyczną (kredki, ołówek lub farby na kartce A4):

- **fowizm - „Miska z owocami na stole”**
- **ekspresjonizm - „Burza na morzu”**
- **kubizm – przedstaw wybrany przez siebie przedmiot**
- **futuryzm - „Maszyna XXI wieku”**

3. DLA CHEŃTNYCH – Wybierz i opisz jednego przedstawiciela wybranego przez siebie nurtu. Opisz jego życiorys i zamieść 2 lub 3 zdjęcia najważniejszych dzieł, dzięki którym został zapamiętany.